

۸۲۵۰ شماره پروت ۴۶۱۱۱ هـ

تاریخ ۳۰ / ۳ / ۳۹۰

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت نیرو - وزارت جهاد کشاورزی
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱/۲۸ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های نیرو و جهاد کشاورزی و به استناد تبصره (۷) ماده واحده قانون تعیین تکلیف چاه های آب فاقد پروانه بهره برداری - مصوب ۱۳۸۹ - این نامه اجرایی قانون تعیین تکلیف چاه های آب فاقد پروانه بهره برداری را به شرح زیر تصویب نمود:

این نامه اجرایی قانون تعیین تکلیف چاه های آب فاقد پروانه بهره برداری

- ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
- الف - قانون: قانون تعیین تکلیف چاه های آب فاقد پروانه بهره برداری - مصوب ۱۳۸۹ -
- ب - شرکت مادر: شرکت سهامی مدیریت منابع آب ایران.
- پ - شرکت: شرکت سهامی آب منطقه ای (استان) و شرکت سهامی سازمان آب و برق خوزستان.
- ت - دشت ممنوعه: دشتی که در اجرای ماده (۴) قانون توزیع عادلانه آب - مصوب ۱۳۶۱ - و این نامه اجرایی آن، توسط وزارت نیرو ممنوعه اعلام شده و یا می شود.
- ث - دشت آزاد: دشتی که بیابان آبی آن مثبت و بهره برداری از منابع آب زیرزمینی آن کمتر از میزان تنذیه سفره باشد.
- ج - چاه های آب کشاورزی فعال فاقد پروانه: چاه های آب کشاورزی فعال فاقد پروانه که قبل از پایان سال ۱۳۸۵ حفر گردیده و توسط وزارت نیرو یا دستگاه های تابعه شناسایی شده باشند.
- چ - ظرفیت آبی دشت: حداکثر حجم آب زیرزمینی قابل بهره برداری است که به صورت سالانه و بر اساس تعادل عوامل تنذیه و تخلیه کننده آبخوان توسط وزارت نیرو تعیین می شود.
- ح - ظرفیت آب زیرزمینی قابل تخصیص: میزان آبی که پس از کسر سهم تخلیه توسط چاه های مجاز، قنوات و چشمه ها از ظرفیت آبی تجدید شونده دشت باقیمانده و توسط وزارت نیرو تعیین می شود.
- خ - کمیسیون: کمیسیون رسیدگی به صدور پروانه ها موضوع ماده (۵) آیین نامه اجرایی فصل دوم قانون توزیع عادلانه آب - مصوب ۱۳۶۳ -

وزارت نیرو
دفتر دبیرخانه مکاتبات مرکزی
تاریخ نامه: ۳۰ / ۳ / ۳۹۰
شماره نامه: ۳۹۲۰۲۱

شماره ۵۸۲۵۰ / ۴۶۱۱۱ هـ
تاریخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۸

تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۲- شرکت موظف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، با استفاده از رسانه های مختلف آگهی نماید و موضوع را به اطلاع ذینفعان قانون برساند. بخشدارها، دهیاری ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا (حسب مورد) و پستگاه های انضمامی، همکاری لازم را به عمل می آورند.

ماده ۳- شرکت موظف است پس از وصول درخواست و مدارک متقاضی صدور پروانه بهره برداری و بازدید کارشناسان از منطقه، با اخذ و تطبیق مدارک با مشخصات فنی و حقوقی شامل بانک اطلاعاتی، ظرفیت آبی دشت، حریم منابع آبی مجاور و عدم اضرار به عموم، مراتب را جهت بررسی و صدور رای به کمیسیون ارجاع نماید.

ماده ۴- کمیسیون با بررسی مدارک ارسالی از سوی شرکت، مشروط به تحقق شروط زیر و با رعایت سایر قوانین و مقررات مربوط اجازه صدور پروانه بهره برداری چاه های مشمول قانون را صادر می نماید:

الف - عدم اضرار به دیگران و عموم موضوع ماده (۷) این تصویب نامه.

ب - رعایت ظرفیت آب زیرزمینی قابل تخصیص دشت محل وجود چاه موضوع ماده (۸) این تصویب نامه.

ج - رعایت میزان آبدهی چاه موضوع ماده (۹) این تصویب نامه.

تبصره - مالک یا مالکان چاه های موضوع این ماده که به تشخیص کمیسیون واجد شرایط اخذ پروانه بهره برداری تشخیص داده نمی شوند، می توانند حداکثر ظرف (۲۰) روز از ابلاغ رای از کمیسیون رسیدگی به امور آب های زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) اعتراض نمایند.

ماده ۵- وزارت نیرو (شرکت) موظف است در صورت تأیید کمیسیون و با احراز اجرای آبیاری تحت فشار با رعایت قوانین و مقررات مربوط نسبت به صدور پروانه بهره برداری اقدام کند.

تبصره ۱- در صورت وجود ظرفیت آب زیرزمینی قابل تخصیص در دشت به تناسب قدمت چاه حفر شده و به ترتیب اولویت مصارف باغی و زراعی نسبت به صدور پروانه بهره برداری برای چاه های آب کشاورزی فعال فاقد پروانه اقدام می شود.

تبصره ۲- مفاد لازم الرعایه و موارد منجر به ابطال یا عدم تمدید پروانه توسط مالک یا مالکان در پروانه بهره برداری درج می شود.

ماده ۶- شرکت مکلف است هر سه سال یکبار، پروانه بهره برداری چاه های آب کشاورزی را مشروط به نبود تخلف از مفاد پروانه چاه توسط مالک یا مالکان تمدید نماید.

تبصره ۱- شرکت ضمن نظارت به کلیه چاه های آب کشاورزی فعال در صورت وجود تخلف مراتب را به مالک یا مالکان اعلام می نماید تا حداکثر ظرف (۴۵) روز نسبت به رفع آن اقدام نمایند. در صورت عدم رفع تخلف توسط مالک یا مالکان در زمان مقرر یا تکرار تخلف، شرکت نسبت به ابطال پروانه بهره برداری چاه با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام می نماید. در صورت وجود تخلف در زمان تمدید پروانه و عدم رفع آن در ظرف (۴۵) روز پس از اعلام شرکت ضمن عدم تمدید پروانه بهره برداری، شرکت بر اساس

شماره ۱۱۱۴۶۱۱ هـ

تاریخ ۱۳۹۰/۳/۱۸

تصویب نامه هیئت وزیران

قوانین و مقررات مربوط به چاه فاقد پروانه اقدام لازم را به عمل می آورد. در صورت اعتراض مالک یا مالکان موضوع به کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) برای رسیدگی و اقدام قانونی ارجاع می شود.

تبصره ۲- مصادیق تغلف که در پروانه بهره برداری درج می شود عبارتند از:

- ۱- نصب منصوبات غیر مجاز
  - ۲- اضافه برداشت از مفاد پروانه
  - ۳- عدم نصب و یا حذف و دستکاری کنتور هوشمند حجمی
  - ۴- کف شکنی، جابجایی و لایروبی بدون مجوز شرکت
  - ۵- انتقال آب به اراضی غیر آبخور لولیه چاه
  - ۶- تغییر نوع کاربری مصرف
  - ۷- فعال نبودن آبیاری تحت فشار
- ماده ۷- مصادیق اضرار به دیگران و عموم به شرح زیر بوده و احراز آنها به عهده کمیسیون می باشد.
- الف- عدم رعایت حریم کمی و کیفی منابع آب مجاور مانند چاه، چشمه، قنات و رودخانه.
- ب- تداوم بهره برداری از چاه، برای تأمین نیازهای آب شرب فعلی و آبی و صنعتی فعلی و مصوب آتی اضرار داشته باشد.
- پ- تداوم بهره برداری از چاه در دشت های فاقد ظرفیت آبی موجب استمرار افت کمی و کیفی و تشدید بحران شود.
- ت- تداوم بهره برداری از چاه موجب ایجاد پدیده های نشست زمین و فروچاله شود.
- ث- تداوم بهره برداری از چاه موجب افت کیفی آب (بیولوژیکی، فیزیکی و شیمیایی) و پیشروی آب شور به سمت آب شیرین شود.
- ماده ۸- شرکت موظف است با همکاری سازمان جهاد کشاورزی استان، با استفاده از نتایج مطالعات کلیه دشت های آزاد و ممنوعه، رعایت آیین نامه اجرایی بهینه سازی مصرف آب کشاورزی موضوع تصویب نامه شماره ۶۸۰۶/ت ۱۵۷۰۰ مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۶ و بند الف ماده (۱۴۰) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۸۹- و در نظر گرفتن بهره برداری های مجاز فعلی و برنامه های توسعه منابع آب آبی نسبت به تعیین ظرفیت آب زیرزمینی قابل تخصیص دشت اقدام و پس از تأیید میزان آن توسط وزارت نیرو به کمیسیون و واحدهای ذربیط ابلاغ نماید.
- ماده ۹- وزارت نیرو مکلف است نحوه تعیین میزان آبدی هر چاه را با توجه به ظرفیت آب زیرزمینی و مقدار حجم آب قابل تخصیص با لحاظ اجرای آبیاری تحت فشار و رعایت الگوی مصرف بهینه موضوع تصویب نامه شماره ۶۸۰۶/ت ۱۵۷۰۰ مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۶، در چارچوب دستورالعملی مشخص و ظرف سه ماه به شرکتها ابلاغ نماید.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۱۰- چاه‌های آب کشاورزی فاقد پروانه که بر اساس دستور قضایی و قوانین و مقررات مربوط از جمله ماده (۲۳) آیین‌نامه اجرایی فصل دوم قانون توزیع عادلانه آب - مصوب ۱۳۶۳- تا زمان لازم الاجرا شدن قانون پر و مسلوب المنفعه شده‌اند، مشمول این آیین‌نامه نمی‌شوند.

ماده ۱۱- وزارت نیرو مکلف است در اجرای تبصره (۱) قانون، برنامه اجرایی نصب کنتورهای هوشمند حجمی را در مدت زمان مقرر در قانون و با اولویت دشت‌های ممنوعه، با هزینه مالکین چاه‌ها اجرا نماید.
ماده ۱۲- شرکت در اجرای تبصره (۴) قانون و ماده (۱۳) قانون توزیع عادلانه آب - مصوب ۱۳۶۱- و آیین‌نامه‌های مربوط نسبت به صدور مجوز فعالیت و کارت تردد برای دستگاه‌های حفاری اقدام نماید.
تبصره ۱- تخلفات مالکین دستگاه‌های حفاری مطابق بند "ه" ماده (۲۵) قانون توزیع عادلانه آب - مصوب ۱۳۶۱- مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت.

تبصره ۲- رسیدگی به اعتراض مالکین دستگاه‌های حفاری به عهده کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه خواهد بود.

تبصره ۳- نحوه نظارت، سلامت‌دهی و شرایط احراز و ضوابط مرتبط با اسناد مثبت مالکیت دستگاه حفاری، روند رسیدگی به درخواست مالکین و سایر شروط مرتبط با صدور مجوز فعالیت و کارت تردد به پیشنهاد شرکت مادر و پس از تصویب وزیر نیرو به شرکت ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۳- کف‌شکنی چاه‌های مجاز و فعال کشاورزی که دچار کاهش فاحش آبدی حداقل به میزان شصت درصد آبدی مجاز مندرج در پروانه و یا خشک شده‌اند و صاحبان آنها حداکثر پنج‌سال پس از خشک‌شدن و یا کاهش فاحش آبدی به شرکت مراجعه نمایند تا سقف مجاز کف شکنی دشت و صرفاً در ابرفت مجاز است. جابجایی چاه‌هایی که مواجه با کاهش فاحش آبدی گردیده‌اند و یا خشک شده‌اند، در لراضی آبخور لولیه چاه و حداکثر در محدوده اراضی مالک و مشروط به رعایت سایر ضوابط مندرج در ماده (۱۱) آیین‌نامه اجرایی فصل دوم قانون توزیع عادلانه آب - مصوب ۱۳۶۳- و تبصره‌های ذیل آن، صرفاً در آبخوان ابرفتی و تا سقف مجاز کف شکنی در دشت، با تشخیص کمیسیون بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۴- جهت رسیدگی به اختلافات ناشی از اجرای قانون و قانون توزیع عادلانه آب - مصوب ۱۳۶۱- کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی با ترتیب مقرر در تبصره (۵) قانون و با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف- یک نفر متخصص فنی آب با حداقل مدرک کارشناسی با گرایش آب‌های زیرزمینی و یا زمین‌شناسی و حداقل ده سال سابقه مفید در حفاظت یا مطالعات آب‌های زیرزمینی که عضو کمیسیون نباشد، با حکم مدیر عامل شرکت.

ب- یک نفر متخصص فنی آب و خاک با حداقل مدرک کارشناسی یا گرایش آبیاری و زهکشی و حداقل ده سال سابقه مفید که عضو کمیسیون نباشد، با حکم رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان مربوط.

پ- یک نفر قاضی با حکم رئیس قوه قضائیه.

۲۵۰
تاریخ ۱۳۹۰/۴/۲۸

تصویب نامه هیئت وزیران

تیمبره ۱- دبیرخانه کمیسیون موضوع این ماده در شرکت مستقر بوده و دبیر آن به انتخاب و با حکم مدیر عامل شرکت از بین مدیران با سابقه مرتبط منصوب می‌شود.

تیمبره ۲- وظایف دبیرخانه کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی موضوع این ماده به شرح زیر است:

الف- ثبت شکایت پس از لایحه آن (تسلیم شکایت)

ب- دریافت شکایت

پ- ارجاع شکایت به اعضای کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه برای بررسی اولیه

ت- کنترل اسناد و مستندات و تهیه گزارش لازم برای طرح در کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه

ث- اعلام و ابلاغ رأی کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه به شاکی

ج- تهیه لایحه دفاعیه از رأی کمیسیون در موارد تجدید نظرخواهی شاکی از دیوان عدالت اداری

چ- انجام مکاتبات ضروری و امور دبیرخانه‌ای

ماده ۱۵ - شاکی مکلف است شکایت کتبی خود را با رعایت ترتیبات مقرر در دستور العمل ابلاغی از سوی وزارت نیرو در خصوص تشکیل پرونده، تسلیم مدارک به کمیسیون، چگونگی ثبت و بایگانی پرونده‌های واصله رأساً و به طور مستقیم یا توسط نماینده قانونی خود به دبیرخانه ارائه کند و دبیرخانه آن را ثبت نماید. تیمبره - آن دسته از پرونده‌هایی که از سوی مراجع ذیصلاح قضایی و غیرقضایی به کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه احاله می‌شود از ترتیبات مقرر در این ماده مستثنی می‌باشند.

ماده ۱۶ - دبیرخانه موظف است پس از وصول مدارک لازم از شاکی، گزارش مربوط را تهیه و برای اعضای کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه ارسال نماید.

ماده ۱۷ - نمایندگان سازمان جهاد کشاورزی و شرکت آب منطقه‌ای استان در کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه ضمن بررسی مستندات و گزارش ارسال از سوی دبیرخانه، نظر کارشناسی خود را ظرف (۲۰) روز برای دبیرخانه ارسال می‌نمایند تا دبیرخانه ضمن ارسال گزارش و نظرات یادشده برای قاضی عضو کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه، پرونده شکایت را در نوبت طرح در کمیسیون یادشده قرار دهد.

ماده ۱۸ - پس از تشکیل کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه با حضور کلیه اعضا، رأی لازم با لحاظ نظرات کارشناسی دو عضو دیگر توسط قاضی کمیسیون یادشده صادر و دبیرخانه رأی صادره را به شاکی ابلاغ می‌نماید.

شمارات ۴۶۱۱۱ - ۵۸۲۵۰
تاریخ ۳۹۰/۱۳/۴۸

تصویب نامه هیئت وزیران

تبصره - رای کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی موضوع ماده (۱۴) این آیین نامه ظرف (۲۰) روز پس از ابلاغ قابل درخواست تجدید نظر در دیوان عدالت اداری می باشد.
ماده ۱۹- شورای تأمین هر استان یا شهرستان همکاری لازم را در اجرای قانون و قانون توزیع عادلانه آب - مصوب ۱۳۶۱- بنا به درخواست شرکت به عمل می آورند.
ماده ۲۰ - چاه های آب فسال فاقد پروانه که در اجرای قانون و این آیین نامه واجد شرایط پروانه بهره برداری تشخیص داده نمی شوند مشمول سایر قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون توزیع عادلانه آب و آیین نامه اجرایی آن می باشند.
ماده ۲۱- دستورالعمل های اجرایی مورد نیاز این آیین نامه توسط وزارت نیرو و با همکاری وزارت جهاد کشاورزی تهیه و ابلاغ خواهند شد.

محمد رضا رحیمی
وزیر امور و صنایع

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دفتر معاون اول رئیس جمهور، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل حقوقی، کلبه وزارتخانه ها، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.